



สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

จดหมายเหต

ปีที่ 23 ฉบับเดือน มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2564

23 กก. ชุดแรก

สภาการสื่อมวลชน

สภาการสื่อมวลชนฯ เลือกตั้งกรรมการชุดแรก หลังปรับขอบข่ายการกำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรมให้ครอบคลุมสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล “ซวรงค์” นั่งแท่นประธานคนแรก ขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีชื่อเสียงด้านต่างๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการคับคั่ง

หลังจากปฏิบัติหน้าที่มาครบ 3 ปี คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 ซึ่งถือเป็นชุดสุดท้ายก็มีอันต้องหมดวาระลงเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2564 พร้อมกับการมีคณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติที่ต้องนับเป็นชุดแรก หลังจากคณะกรรมการชุดที่ผ่านมามีเห็นชอบให้มีการยกย่องสรรหาสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติขึ้นมาใหม่ เพื่อยกระดับการกำกับดูแลกันเองทางด้านจริยธรรมให้ครอบคลุมไปถึงสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อดิจิทัลไม่จำเพาะอยู่แค่สื่อหนังสือพิมพ์เพียงเท่านั้น

นายวีรศักดิ์ โชติวานิช อดีตรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในฐานะประธานคณะทำงานยกย่องสรรหา (อ่านต่อหน้า 17)



สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

สรุปผลงาน 3 ปี ส่งไม้ต่อสภาการสื่อ

21

WSU.คุ้มครอง
ข้อมูล
ส่วนบุคคล 3

สภาการ
สื่อมวลชน
บทพิสูจน์
จริยธรรม 8

จับตา
สภาการสื่อฯ
ต้องไม่เป็นแค่
เลือกกระดาษ 10

23 ปี สภาการ
หนังสือพิมพ์
แห่งชาติ 12

จดหมายเหตุ



สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

ปีที่ 23 ฉบับเดือน มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2564

เจ้าของ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ

คณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 9

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธาน
นางสาวนาคยา เชษฐโชติรส รองประธานคนที่ 1
นายวีรศักดิ์ โชติวานิช รองประธานคนที่ 2
นายชาย ปละคามินทร์ เลขาธิการ
นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์ รองเลขาธิการคนที่ 1
นายภูวสิทธิ์ สุขใส รองเลขาธิการคนที่ 2
นางสาวชุตติมณฑน์ ศรีขำ เภรัณยูิก

กรรมการ

นายสิทธิชัย บำรุงสุข ประเภทที่ 1
นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ ประเภทที่ 1
นายผดุงศักดิ์ ลิ้มเจริญ ประเภทที่ 1
นายชายชาติตรี ลิ้มเจริญ ประเภทที่ 1
นายบรรหาร บุญเขต ประเภทที่ 2
นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ ประเภทที่ 2
นางผ่องพรรณ จงยศียง ประเภทที่ 2

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร. มานะ ตริยาภักดิ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการสื่อสารมวลชน
นายวิฑิต ลินตพงษ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ
นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการคุ้มครองผู้บริโภค
นายสมชาย หอมลออ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน
นางสาวบุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญากรรมและประสพการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์
นายไพสันต์ พรหมน้อย
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญากรรมและประสพการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์

บรรณาธิการ

นายบุตรดา ศรีเลิศชัย

จดหมายเหตุ

ภารกิจสภาสื่อมวลชน

นับตั้งแต่วันที่ 11 พฤศจิกายน 2563 เป็นต้นมา สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรกำกับดูแลกันเองทางด้านสื่อมวลชนที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย ได้สิ้นสภาพลงหลังได้ทำหน้าที่กำกับดูแลการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ที่เป็นสมาชิก รวมทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์มาโดยตลอด 23 ปีเศษ

แต่จิตวิญญาณของความเป็นองค์กรอิสระเพื่อกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชน ภายใต้ชื่อใหม่ว่า “สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ” ยังคงอยู่ครบถ้วนทุกประการ โดยงานที่สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติจะต้องเข้ามาทำหน้าที่กำกับดูแลมีความกว้างขวางมากขึ้นครอบคลุมไปถึงสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ของสมาชิก

นั่นคือ งานหลักของสภาสื่อมวลชนแห่งชาติที่ดูเหมือนง่าย ไม่มีอะไรซับซ้อนมากนัก ในความเป็นจริงแล้วมีภารกิจที่รออยู่ข้างหน้ามากมาย เพื่อตอบโจทยการกำกับดูแลกันเองของสื่อในยุค “สื่อหลอมรวม” และยุคที่ Social Media เข้ามามีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนอย่างมากมายหลายมิติ

ภารกิจแรกที่สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติต้องทำคือ การทบทวนปรับปรุงข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2559 รวมถึงแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมอื่นๆ ที่จัดทำขึ้นในช่วงที่เป็นสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งเดิมครอบคลุมเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อออนไลน์ของสมาชิก ให้สามารถครอบคลุมไปถึงสื่ออื่นๆ โดยเฉพาะสื่อวิทยุและโทรทัศน์ด้วย

ภารกิจต่อมาคือ การปรับปรุงกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนให้มีความรวดเร็ว และสามารถติดตามความคืบหน้าได้แบบเรียลไทม์ในระบบออนไลน์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ร้องเรียนและสังคมที่จับจ้องรวมทั้งคาดหวังการทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ โดยงานในส่วนนี้ จะต้องทำควบคู่ไปกับการสร้างเครือข่ายองค์กรเฝ้าระวังการทำหน้าที่ของสื่อทั้งในภาควิชาการและภาคประชาสังคม

ต่อมาเป็นการเสริมที่มีความสำคัญสำหรับอนาคตของสื่อมวลชนไทย นั่นคือ งานด้านวิชาการที่ได้รับความร่วมมือจากทีมนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยต่างๆ เข้ามาช่วยกันทำงานวิจัยเพื่อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับสื่อในอนาคต ทั้งในด้านการผลิตเนื้อหาข่าวสารและด้านธุรกิจที่สื่อจำเป็นต้องอยู่รอด โดยจะต้องประสานสอดคล้องกับงานด้านส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้ภายใต้กรอบจริยธรรมวิชาชีพ

งานด้านการประสานความร่วมมือกับองค์กรกำกับดูแลกันเองในต่างประเทศ โดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียนก็เป็นภารกิจสำคัญของสภาการสื่อมวลชนฯ ที่จำเป็นต้องประสานร่วมมือกับเพื่อนสื่อในภูมิภาค เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน อีกทั้งช่วยกันรักษาไว้ซึ่งสื่อที่มีเสรีภาพและความรับผิดชอบควบคู่กันไป

อย่างไรก็ตาม งานทั้งหมดข้างต้นจะประสบความสำเร็จไปไม่ได้ หากขาดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับสังคมและสมาชิกของสภาฯ ผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในกระบวนการกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนในระบอบประชาธิปไตย ภารกิจด้านการประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์กับสมาชิกจึงเป็นเรื่องสำคัญอีกเช่นกัน

ทั้งหมดนี้ เป็นภารกิจหลักๆ ของสภาการสื่อมวลชนชุดแรก ที่แปลงรูปแบบมาจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมว่า การกำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรมของสื่อมวลชน จะทำได้จริงจังมากขึ้น...

จัดทำโดย

คณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์

นายสิทธิชัย บำรุงสุข ประธาน, นายบุตรดา ศรีเลิศชัย รองประธาน, คณะอนุกรรมการ น.ส.รัชฎา ปสันตา, นายจิระพงศ์ เต็มเปี่ยม, นายณรงค์ สุทธิรักษ, นายสมนึก จันทร์เจิด, ว่าที่ ร.ต.กานต์ เหมสมิติ, นายลิขิตชัย อัญญาวัชระ, น.ส.ชุตติมณฑน์ ศรีขำ

สถานที่ติดต่อ

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ 538/1 ถ.สามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร.02-668 9900 แฟกซ์. 02-243 5697
E-mail. info@presscouncil.or.th Website. www.presscouncil.or.th Facebook. www.facebook.com/presscouncil.npct

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่สื่อควรรู้



ไพบุลย์ อมรรทิยไญเกียรติ

หลักการของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีหลักสำคัญในการกำหนดขอบเขต “การเก็บรวบรวมการใช้ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล” ของบุคคลธรรมดาทุกคนที่มีชีวิตอยู่ (ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่มีอายุเพียง 1 ขวบหรือคนแก่อายุ 100 ปี) ว่าต้องขอความยินยอมจากบุคคลดังกล่าวก่อนรวบรวมใช้ บันทึก เผยข้อมูลส่วนบุคคลทุกครั้ง โดยข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายฉบับนี้มีความหมายค่อนข้างกว้าง ซึ่งหมายถึง ข้อมูลทุกประเภทที่สามารถระบุตัวตนของบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลผู้เสียชีวิตไปแล้ว

ตัวอย่างข้อมูลส่วนบุคคล อาทิเช่น

- ชื่อ - นามสกุล ภาพ ใบหน้า เสียง บุคลิก ท่าทาง
- เลขบัตรประจำตัวประชาชน เลขหนังสือเดินทาง เลขบัตรประกันสังคม เลขใบอนุญาตขับขี่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี เลขบัญชีธนาคาร เลขบัตร

“

ในวันที่ 1 มิถุนายน 2564 จะมีกฎหมายที่สำคัญ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับ และมีผลกระทบกับการรายงานข่าวของสื่อมวลชนค่อนข้างมาก ซึ่งสื่อมวลชนทั้งหมดต้องปรับตัวให้เข้ากับกฎหมายฉบับนี้ เพื่อสร้างสมดุลหรือดุลยภาพระหว่างสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน กับความเป็นส่วนตัวของบุคคลที่ถูกอ้างอิงในรายงานข่าวภายใต้กฎหมาย กฎหมายฉบับนั้นคือ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (“กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล”)

”

เครดิต

- ที่อยู่ อีเมลล์ เลขโทรศัพท์ ข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงไปข้อมูลส่วนบุคคลอื่นได้ เช่น วันเกิด สถานที่เกิด เชื้อชาติ น้ำหนัก ส่วนสูง ข้อมูลตำแหน่งที่อยู่ ข้อมูลการแพทย์ ข้อมูลการศึกษา ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลการจ้างงาน ฯลฯ

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้สิทธิเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินคดีต่อผู้ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลได้ทั้งทางแพ่งและอาญา และโทษทางปกครอง โดยเฉพาะโทษทางอาญา ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวม ใช้ เผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอม และทำให้ผู้อื่นเสียหาย ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง อับอาย กล่าวคือ โทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผลกระทบของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต่อสื่อมวลชน

กฎหมายฉบับนี้ ในมาตรา 4 ได้ให้ข้อยกเว้นแก่สื่อมวลชนว่า หลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับนี้ทั้งหมดจะไม่นำมาใช้บังคับกับ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะ เพื่อกิจการ

สื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตาม จริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ หรือเป็นประโยชน์สาธารณะ เท่านั้น



จากหลักดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายฉบับนี้ยังคงให้ความสำคัญกับสื่อมวลชน (ซึ่งหมายถึง วิชาชีพสื่อมวลชนที่มีการขึ้นทะเบียนโดยถูกต้องและมีกองบรรณาธิการในการตรวจสอบเผยแพร่เนื้อหาของการรายงานข่าว ไม่รวมถึง บุคคลโดยทั่วไปที่ไม่ใช่สื่อมวลชนที่เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลผ่านสื่อต่าง ๆ แม้จะมียอดติดตาม (Follower) จำนวนมาก อาทิเช่น Youtuber, Influencer, Blogger ของสื่อ Social Media ต่าง ๆ โดยเหตุผลที่กฎหมายให้ข้อยกเว้นสื่อมวลชนเนื่องจาก กฎหมายยังคงให้ความสำคัญกับสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน และหน้าที่ของสื่อมวลชน ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวม ใช้ เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐหรือเอกชนเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวของสื่อมวลชนต้องอยู่ภายใต้ประมวลจริยธรรมของสื่อมวลชน (ขณะนี้องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนกำลังอยู่ระหว่างการร่างประมวลจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ว่าด้วยเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อใช้เป็นแนวทางให้สื่อมวลชนปฏิบัติ)

ตัวอย่าง ข้อยกเว้นของการรายงานข่าวของสื่อมวลชน ภายใต้ประมวลจริยธรรมในระดับสากล และตามร่างประมวลจริยธรรมของสื่อมวลชน

1) ในการใช้เก็บรวบรวม เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล ในการทำข่าว หรือ ทำสื่ूपรายการพิเศษจะดำเนินการได้เฉพาะในฐานะ

สื่อมวลชนเท่านั้น ห้ามใช้เหตุผลส่วนตัวมาเป็นข้อยกเว้น

นอกจากนี้ สื่อมวลชนและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ควรแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงรายละเอียดวัตถุประสงค์ในการใช้ และได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลทุกครั้ง เว้นแต่ จะทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อป้องกันการกระทำที่ผิดกฎหมาย เช่น การบันทึกภาพการใช้อำนาจโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ การกระทำผิดกฎหมาย การปกป้องความปลอดภัยทางด้านสาธารณสุขในด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะ เพื่อความมั่นคงของประเทศ และ/หรือ เรื่องอื่น ๆ ที่องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนกำหนด

2) การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลสาธารณะ การรายงานข่าวของสื่อมวลชน หรือ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ในส่วนของบุคคลสาธารณะหรือบุคคลที่มีชื่อเสียง สามารถทำได้ เฉพาะในส่วนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นส่วนตัว และประโยชน์แก่สาธารณชนเท่านั้น

3) การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในการรายงานข่าวอาชญากรรม สื่อมวลชนและผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนยังคงมีสิทธิในการปกป้องผลประโยชน์ได้เสียของสังคมและรักษาความเป็นธรรมทางสังคม โดยการบันทึก เผยแพร่ การรายงานข่าวอาชญากรรม เพื่อป้องกันและคุ้มครองสิทธิของประชาชน โดยเป็นการรายงานข่าวเท่าที่จำเป็นตามที่ประมวลจริยธรรมของแต่ละองค์กรวิชาชีพ กำหนดไว้

ดังนั้น โดยสรุปกฎหมายฉบับนี้ ยังคงให้อำนาจองค์กรวิชาชีพสื่อในการดูแลตนเองในเรื่องการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้กรอบประมวลจริยธรรมที่สื่อมี เพื่อให้ความคุ้มครองในเสรีภาพในการรายงานข่าวข้อเท็จจริงของสื่อมวลชน อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนที่จะได้รับการยกเว้นตามกฎหมายดังกล่าวจะต้องเป็นสื่อมวลชนที่ปฏิบัติหน้าที่ในการรายงานข่าวตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ หรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น ดังนั้น ในยุคปัจจุบันที่เป็นยุคโซเชียลมีเดีย นักข่าว สื่อมวลชน ควรให้ความระมัดระวังกับการเก็บรวบรวม ใช้ เผยแพร่ บันทึกภาพ เสียง เผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาข้อพิพาททางกฎหมายฉบับนี้ในอนาคต ■

หยิกนิด สะกิดหน่อย

ลูกดา

■...วารสารราย 3 เดือน **จดหมายเหตุ** ฉบับสุดท้ายของ คณะกรรมการบริหาร **สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ** สมัยที่ 9 ■...กับการต้อนรับโควิด-19 ระบาดรอบ 2 และ 23 กรรมการ **สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ** สมัยแรก ที่เปลี่ยนจากองค์กรเดิม มาเป็นองค์กรใหม่ ของโลกยุคดิจิทัล หลอมรวมทุกสื่อเข้าด้วยกัน ที่ประกาศใช้เมื่อ 11 พ.ย. 2563 ■...กรรมการชุดเก่าทำหน้าที่



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ร่วมเป็นเจ้าภาพงานสวดพระอภิธรรมศพ นายธรากร บุนปาน รองประธานคณะกรรมการ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ณ วัดเสมียนนารี เมื่อวันที่ 14 ม.ค. 2564

จนครบวาระ 9 มี.ค. 2564 โดยประชุมนัดสุดท้าย 19 ม.ค. 2564 มีมติรับ 2 สมาชิกสมัครตามธรรมนูญฉบับใหม่ จากสื่อดิจิทัล **The Standard** กับ สถานีโทรทัศน์ **Thaipbs** เป็นประเดิม ■...ส่วนคณะอนุประชาสัมพันธ์ฯ ประชุมนัดสุดท้ายเมื่อ 28 ม.ค. 2564 พิจารณา 2 เรื่องที่ต้องทำต่อเนื่องคือ **รายการ**



นางผ่องพรรณ จงยศยิ่ง กรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ร่วมเป็นเจ้าภาพงานสวดพระอภิธรรมศพ **นายอัญเชิญ ก.บัวเกษร** (เล็ก นครเข็ญราย) ผู้อำนวยการ นสพ. นครเข็ญราย องค์กรสมาชิกสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ณ วัดศรีเกิด จ. เข็ญราย เมื่อวันที่ 25 ม.ค. 2564

วิทยุคลื่น อสมท. 100.5 รู้ทันสื่อกับสภาการสื่อมวลชน ทุกวันเสาร์ 12.30 - 14.00 น. และ **จดหมายเหตุ** ฉบับส่งท้ายสมัยที่ 9 ■...ก่อนหน้านี้ออร์คสภาการฯ ได้แต่งตั้งกรรมการอำนวยการ เลือกตั้งเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและจัดเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่



คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 ประชุมร่วมกันครั้งสุดท้ายก่อนหมดวาระเดือนมีนาคม เมื่อวันที่ 19 ม.ค. 2564

มี **ดร.สุวัฒน์ ทองธนากุล** เป็นประธานพร้อม 4 กรรมการ **สมานสุดโต, ว่าที่ ร.ต.ดร.ถวัลย์ รุยาพร, สัมฤทธิ์ บุญรัตน์, และมงคล บางประภา** ได้จัดการเลือกกรรมการในสัดส่วนวิชาชีพ 15 คน เมื่อวันที่ 9 ก.พ. 2564 ■...จากการระบาดรอบใหม่โควิด-19 ที่รุนแรงกว่ารอบแรก **สุภิญญา กลางณรงค์** ปร.ค.คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อสภาการฯ และคณะต้องออกมาห้าเดือน สื่อมวลชน ในการเสนอข่าวโรคโควิด-19 ที่กำลังระบาดอย่างหนัก **ต้องระมัดระวังการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ของผู้ตกเป็นข่าวด้วย** ควรตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ถูกต้อง ก่อนเสนอข่าวสารออกไปทุกครั้ง ■...เหมือน **รัฐบาล-ศบค.** ได้ห้าเดือนให้ประชาชนทุกคนอย่าประมาท **การ์ดอย่าตก** สวมแมสค์ ล้างมือ เว้นระยะห่างตลอดเวลา ■...ในการประชุมใหญ่ของเครือข่าย **สภาการสื่อมวลชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** หรือ SEAPC Net ที่ผ่านมาทางออนไลน์ **ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี** ได้ห้าเดือนขอให้



นายมานิจ สุขสมจิตร อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนแรก เป็นผู้แทนสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ร่วมเป็นเจ้าภาพงานสวดพระอภิธรรมศพ **ศ.ดร.อิสสระ นิตินันท์ประภาส** อดีตที่ปรึกษาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ณ ศาลากวีนิรมิต (กลางน้ำ) วัดเทพศิรินทราวาสราชวรวิหาร เขตป้อมปราบ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 19 ม.ค. 2564

สื่อมวลชนอาเซียน **ร่วมกันก้าวผ่านวิกฤตโควิด-19** ไปด้วยกัน ■...จากเหตุวิกฤตสื่ออย่างต่อเนื่องคณะกรรมการสภาการฯ ต้องเดินสายหาหรือสื่อหนังสือพิมพ์รอบ 2 เพื่อปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในทิศทาง การอยู่รอด และการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์กับ **ปารเมศ เทตระกุล - ศิริวรรณ พันธุ์ปรีชากิจ** กรรมการบริหาร นสพ.เดลินิวส์ และคณะ ในฐานะองค์กรสมาชิกเป็นแห่งแรก ภายหลังได้ปรับองค์กรใหม่ที่ผ่านมา ■...ล่าสุด

นสพ.บางกอกโพสต์ มีประกาศให้พนักงานเข้าร่วม **โครงการร่วมใจจากองค์กรโดยสมัครใจเกษียณก่อนกำหนด** ปี 2564 ให้ผลตอบแทนสูงสุด 400 วัน ยื่นใบสมัครถึง 31 ม.ค. 2564 มีผล 31 มี.ค. นี้ ■...ส่วนความเคลื่อนไหวในวงการวิทยุมีเรื่องวุ่นๆ เมื่ออดีตนายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย **วิสุทธิคมวัชรพงศ์** ผช.กก.ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักกลยุทธ์องค์กร อสมท. เจอมรสุมลูกใหญ่โถมใส่ตั้งตัวไม่ติด จนต้องพ้นจากงานที่รัก



คณะอนุประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 ร่วมประชุมครั้งสุดท้ายก่อนหมดวาระ เมื่อวันที่ 28 ม.ค. 2564

■...ด้านทีวี **สมชาย รัชชิตานานนท์** ปิดโปรเจกต์ทีวีให้ลูกน้องอาสาออกจ่ายตามกฎหมายบวก 1 เดือน ■...งานดีใจมีเข้ามาได้เสมอ ยินดีกับ **ปารเมศ เทตระกุล** อดีต ผอ.ฝ่ายผลิต นสพ.เดลินิวส์ ที่หวนกลับมาบริหารอีกครั้ง ■...ส่วน **ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี** ได้รับแต่งตั้งจากท่าน **ชวณ หลีกภัย** ประธานรัฐสภาให้เป็น คณะกรรมการสมานฉันท์ชุดล่าสุด ■...อาจารย์ปอง **พงษ์ศักดิ์ พยัทธิเชียร** ได้รับเลือกเป็นประธานมูลนิธิศุภรา อมันตกุล ต่ออีกสมัย โดยมี **ภัทระ คำพิทักษ์** เป็นเลขาฯ คนใหม่ในการประชุมใหญ่ที่ผ่านมา ■...งานครบรอบ **13 ปี นสพ. อีสานบิซ** จ. ขอนแก่น ที่ผ่านมา **เจริญลักษณ์ เพ็ชรประดับ** บก.ผู้อำนวยการ จัดงานใหญ่ ภายใต้ธีมงาน **สู่การเปลี่ยนแปลง เพื่อเสริมพลังสมรรถนะที่ดี**



สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ร่วมเป็นเจ้าภาพงานสวดพระอภิธรรมศพ น.อ.ชลอ ปละคามินทร์ บิดา นายชาย ปละคามินทร์ เลขาธิการ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564 ณ วัดโพธิ์งาม จ.นครปฐม

และเศรษฐกิจอีสาน มีกิจกรรมดีเยี่ยมจาก 11 วิทยากรชั้นยอด ถึง 3 รายการใหญ่ยินดีด้วย ■...มาถึงงานเศร้าข่าวดำ ขอแสดงความเสียใจกับครอบครัว **ก.บัวเกษร** ที่สูญเสีย **อัญเชิญ** อดีต ผอ.นสพ. นครเข็ญราย ที่จากไปอย่างสงบตั้งศพสวดพระอภิธรรมศพที่วัดศรีเกิด อ.เมือง จ.เข็ญราย สภาการสื่อมวลชนฯ ส่ง

ผ่องพรรณ จงยคัย กรรมการเป็นผู้แทนร่วมเป็นเจ้าภาพ เมื่อ 25 ก.พ. 2564 ■...อีกงานขอแสดงความเสียใจกับครอบครัว **ชาย ปละคามินทร์** เลขาธิการสภาการสื่อฯ ที่สูญเสียคุณพ่อ



นายพงษ์ศักดิ์ พยัทธิเชียร ประธาน มูลนิธิศุภรา อมันตกุล เป็นประธาน การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2564 ที่สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์ แห่งประเทศไทย เพื่อเลือกตั้งกรรมการชุดใหม่ และแก้ไขตราสารมูลนิธิ โดย นายพงษ์ศักดิ์เป็นต่ออีกสมัยโดย นายภัทระ คำพิทักษ์ เป็นเลขาธิการมูลนิธิฯ คนใหม่ เมื่อ 19 ก.พ. 2564

น.อ.ชลอ ปละคามินทร์ โดยมี **ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี** ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อฯ และกรรมการ ร่วมเป็นเจ้าภาพ สวดพระอภิธรรมศพที่วัดโพธิ์งาม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม เมื่อวันที่ 10 ก.พ. 2564 และพระราชทานเพลิงศพวันที่ 14 ก.พ. นี้ ■...ล่าสุด **คุณแม่เลี้ยงน้กั้น แซ่แต้** มารดาของ **ไพฑูรย์ ชุตติมากรกุล** กรรมการสภาการสื่อฯ จากไปอย่างสงบ ตั้งศพสวดพระ



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชน แห่งชาติ ประชุมคณะกรรมการบริหารมูลนิธิสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ครั้งที่ 5/2564 เพื่อพิจารณารับรองงบการเงินประจำปี 2563 และแต่งตั้ง ผู้ตรวจสอบบัญชีประจำปี 2564 เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2564

อภิธรรมศพ ณ วัดวิจิตรสังฆาราม จ.ภูเก็ต **ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี** ปธ.สภาการสื่อฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพ เมื่อวันที่ 12 มี.ค. 2564 ■...ทางด้าน **สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย** นำทีมโดย **มงคล บางประภา** นายกสมาคมฯ และกรรมการเลื่อนประชุมใหญ่ 4 มี.ค. ทุกปี มาเป็น 28 ก.พ. 2564 ที่สมาคมฯ ■...กิจกรรมสำคัญ ทำบุญอุทิศให้สมาชิกที่เสียชีวิต รับสมาชิกใหม่ เลือกตั้งซ่อม และมอบรางวัลพิราบน้อย โดยเน้นเข้มมาตรการควบคุมโควิด-19 ■...ส่วนพิธีมอบรางวัลข่าวภาพยอดเยี่ยม มูลนิธิศุภรา อมันตกุล ประจำปี 2563 ย้ายไปจัดที่สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันนักข่าว 5 มีนาคม ■...ก่อนพิธีมอบรางวัลเชิญ **ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์** ปาฐกถาพิเศษเรื่อง **มองไปข้างหน้าเศรษฐกิจไทย-เศรษฐกิจโลก** ■

จดหมายเหตุ



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และนายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการฯ แสดงความยินดีครบรอบ 12 ปี นสพ. ผู้จัดการรายวัน 360° โดยมี นายสุวิชา เทียรราชฎร์ บรรณาธิการบริหาร เป็นผู้ให้การต้อนรับ ณ บ้านเจ้าพระยา ถ.พระอาทิตย์ เมื่อวันที่ 9 พ.ย. 2563



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และนายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการฯ แสดงความยินดีครบรอบ 26 ปี นสพ. สยามธุรกิจ โดยมี นางวิชรภรณ์ เวชกุล ประธานกรรมการ บริษัท สยามธุรกิจ แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เป็นผู้ให้การต้อนรับ ณ อาคารสำนักงาน นสพ. สยามธุรกิจ เมื่อวันที่ 18 ธ.ค. 2563



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ และนายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการฯ แสดงความยินดีครบรอบ 18 ปี โพสต์ทูเดย์ โดยมีนายวุฒิ นนทฤทธิ์ บรรณาธิการ เป็นผู้ให้การต้อนรับ ณ อาคารสำนักงานโพสต์ทูเดย์ เมื่อวันที่ 8 ก.พ. 2564



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ นำคณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ เข้าพบ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อนำเสนอโครงการวิจัยการปรับตัวขององค์กรข่าวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจและบทบาทหน้าที่ต่อสังคม เมื่อวันที่ 7 ม.ค. 2564



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ มอบกระเช้าดอกไม้ แสดงความยินดีครบรอบ 13 ปี อีสานบิซ โดยมี นายเจริญลักษณ์ เพ็ชรประดับ บรรณาธิการอำนวยการ เป็นผู้รับมอบ ณ โรงแรมอวานี จ.ขอนแก่น เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2564



นายสวิชัย บำรุงสุข กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ นำคณะกรรมการ ร่วมมอบกระเช้าดอกไม้แสดงความยินดีครบรอบ 41 ปี หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ โดยมี นายทิมพัทธ์ ศรีจันทร์ บรรณาธิการบริหาร เป็นผู้รับมอบ ณ อาคารสำนักงานฐานเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2564

สภาสื่อมวลชน บทพิสูจน์จริยธรรม

“
 ทั้งนี้ แม้แพลตฟอร์มหรือรูปแบบการนำเสนอของสื่อ จะปรับเปลี่ยน
 ไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การแข่งขันในธุรกิจสื่อมีความเข้มข้น
 และรุนแรงกว่าเดิม แต่หัวใจหลักของการเป็นสื่อวิชาชีพยังคงเหมือนเดิม
 นั่นคือต้องยึดมั่นในจริยธรรมวิชาชีพ บทบาทขององค์กรกำกับดูแลจึงยัง
 ต้องคงไว้ตามเดิม และยิ่งควรจะต้องมีมากขึ้น นั่นเพราะแพลตฟอร์มใหม่ๆ
 ของสื่อ ที่เข้าถึงผู้รับสื่อได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงยิ่งขึ้นกว่าเดิม เนื้อหาที่
 สื่อออกไปจึงส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้างมากขึ้นกว่าเดิม การปรับเปลี่ยน
 กลไกการตรวจสอบให้ครอบคลุมทั่วถึงและมีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์
 ตลอดเวลาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

”

ในการกำกับดูแลและตรวจสอบจริยธรรมวิชาชีพสื่อสาร
 มวลชนนั้น สำหรับในประเทศไทย น่าจะเป็นที่เห็นพ้องต้องกัน
 จากทุกฝ่ายแล้วว่า ควรเป็นระบบการตรวจสอบดูแลกันเอง โดย
 ให้สมาชิกเข้าร่วมโดยสมัครใจ และให้สังคมร่วมกดดัน มากกว่า
 จะเป็นการใช้กฎหมายบังคับซึ่งจะสุ่มเสี่ยงต่อการใช้อำนาจ
 ปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของสื่อหากการทำหน้าที่ของสื่อไปกระทบ
 กระเทือนผู้มีอำนาจ แต่ในขณะเดียวกัน ถ้ากลไกการตรวจสอบ
 ดูแลกันเองไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ การกำกับดูแลจริยธรรม
 สื่อก็จะเกิดปัญหา กำกับดูแลตรวจสอบไม่ทั่วถึง

ดังนั้นองค์กรที่จะมาทำหน้าที่กำกับดูแลและตรวจสอบ
 จริยธรรมสื่อจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับ
 สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา

การเปลี่ยน “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” มาเป็น
 “สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ” จึงเป็นไปเรื่องที่เหมาะสมกับ
 สถานการณ์ เพื่อให้กลไกการกำกับดูแลตรวจสอบกันเองของสื่อ
 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากเดิมนั้น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นองค์กรหลัก
 ในการกำกับดูแลสื่อหนังสือพิมพ์ และขยายมาดูแลครอบคลุมถึง
 เว็บไซต์ข่าวในเวลาต่อมา ขณะที่สื่อวิทยุและโทรทัศน์ก็มีสภา
 วิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์เป็นองค์กรที่คอยกำกับดูแล
 ตรวจสอบด้านจริยธรรม

อย่างไรก็ตาม ในช่วงราว 1 ทศวรรษที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลง
 ทางเทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสารได้ส่งผลกระทบต่อวงการ
 สื่อสารมวลชนอย่างมาก ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เอื้ออำนวยให้

การเข้ามาทำหน้าที่สื่อทำได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม ทำให้สื่อวิชาชีพต้อง
 เผชิญกับการแข่งขันอย่างรอบด้าน ทั้งการแข่งขันระหว่างสื่อ
 วิชาชีพดั้งเดิมด้วยกันเอง และการแข่งขันกับสื่อที่เกิดขึ้นมาใหม่
 พร้อมกับเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารสมัยใหม่

สื่อวิชาชีพจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
 เพื่อความอยู่รอดขององค์กร โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มา
 ใช้ เพื่อรักษาหรือเพิ่มจำนวนผู้อ่านหรือผู้รับสื่อ ซึ่งจะส่งผล
 ไปถึงรายได้ ขณะเดียวกันก็เพื่อเป็นการลดต้นทุนของการ
 ประกอบธุรกิจสื่อด้วย ซึ่งทั้ง 2 ประเด็น มีผลสำคัญต่อความ
 อยู่รอดขององค์กรสื่ออื่น ๆ จึงเห็นได้ว่า ในปัจจุบันองค์กรสื่อ
 วิชาชีพได้หันมาทำสื่อในรูปแบบของการหลอมรวมสื่อมากขึ้น
 จากที่เคยทำหนังสือพิมพ์ หรือวิทยุ โทรทัศน์ แต่เพียงด้านเดียว
 หรือแพลตฟอร์มเดียว ก็เปลี่ยนมาทำหลายแพลตฟอร์มมากขึ้น
 เช่น องค์กรสื่อที่เคยทำหนังสือพิมพ์ หรือ ทีวี วิทยุ อย่างใดอย่างหนึ่ง
 ก็หันมาทำเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ หรือขยายมาทำสื่อวิทยุ โทรทัศน์
 เป็นอีกแพลตฟอร์มหลักควบคู่ไปด้วย

ยิ่งในปัจจุบัน สื่อสังคมออนไลน์ หรือ โซเชียลมีเดีย มี
 บทบาทอย่างสูง โซเชียลมีเดียจึงกลายเป็นอีกแพลตฟอร์มหนึ่ง
 ของสื่อวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ยูทูบ อินสตาแกรม
 เพราะหากไม่ใช้ประโยชน์จากสื่อใหม่เหล่านี้ ก็อาจจะโดน
 Disrupt หรือโดนผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
 อย่างรวดเร็ว จนไม่สามารถยืนอยู่ในธุรกิจสื่อได้

เมื่อองค์กรธุรกิจสื่อเปลี่ยนรูปแบบจากสื่อแพลตฟอร์ม
 เดียว กลายเป็นสื่อที่มีหลายแพลตฟอร์ม องค์กรที่จะมากำกับ



นิรันดร์ เยาวภาว
 อดีตนายกสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์

ดูแลด้านจริยธรรมจึงควรต้องมีบทบาทหน้าที่ที่ครอบคลุมหลายแพลตฟอร์มภายในองค์กรเดียวกัน เพื่อให้การกำกับดูแลครอบคลุมทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีความหลากหลายของแพลตฟอร์มสื่อ และมีสื่อใหม่เข้ามาเป็นผู้เล่นในธุรกิจสื่อมากขึ้น

การแข่งขันที่ยิ่งทวีความเข้มข้นขึ้นเป็นเงาตามตัว การทำสื่อวิชาชีพที่เน้นการเพิ่มยอดจำนวนผู้อ่าน เน้นความรวดเร็วในการนำเสนอ เน้นความหวือหวาของเนื้อหาเพียงดึงความสนใจของผู้รับสื่อจึงมีมากขึ้น และทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการละเมิดจริยธรรมสื่อมากขึ้น เพราะฉะนั้นการกำกับดูแลตรวจสอบจึงจะต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วทั่วถึงมากขึ้นกว่าเดิม

การเปลี่ยนจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เพื่อให้สามารถกำกับดูแลครอบคลุมสื่อได้ทุกประเภท จึงน่าจะทำให้การกำกับดูแลจริยธรรมสื่อทำได้ดีขึ้นกว่าเดิม เมื่อเกิดการร้องเรียนกรณีการละเมิดจริยธรรมสื่อ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติก็สามารถที่จะตรวจสอบได้อย่างรวดเร็วทันทั่วทั้งที่ไม่ต้องส่งต่อเรื่องร้องเรียนไปที่องค์กรอื่น และเป็นเรื่องง่ายสำหรับผู้ได้รับผลกระทบจากการทำหน้าที่ของสื่อในการตัดสินใจว่าจะร้องเรียนไปที่องค์กรใด เพราะมีองค์กรเดียวที่มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมทุกสื่อแล้ว ต่างจากเดิมที่มีองค์กรกำกับดูแลจริยธรรมแยกตามประเภทสื่อ



ขณะที่ผู้ประกอบการสื่อรายเดียวอาจทำสื่อหลายประเภท ผู้ร้องเรียนจึงเกิดความสับสนว่าจะร้องเรียนไปที่องค์กรใดกันแน่ หรืออาจเกิดกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียนต้องการหลบเลี่ยงการตรวจสอบ ก็อาจมีข้ออ้างว่าเป็นร้องเรียนผิดช่องทาง เช่น สมมุติว่ามีผู้พบเห็นกรณีการละเมิดจริยธรรมทางเฟซบุ๊กแฟนเพจของสื่อสิ่งพิมพ์รายหนึ่ง แล้วทำการร้องเรียนไปที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ผู้ถูกร้องก็อาจจะอ้างได้ว่าการนำเสนอ



ข่าวทางเฟซบุ๊กไม่ได้อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของสภาการหนังสือพิมพ์ เป็นต้น แต่หลังจากนี้ไปเมื่อมีสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติขึ้นมาเป็นองค์กรกำกับดูแลจริยธรรมสื่อที่ครอบคลุมสื่อทุกประเภท ข้ออ้างในลักษณะนี้ก็จะหมดไป

ทั้งนี้ แม้แพลตฟอร์มหรือรูปแบบการนำเสนอของสื่อจะปรับเปลี่ยนไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การแข่งขันในธุรกิจสื่อมีความเข้มข้นและรุนแรงกว่าเดิม แต่หัวใจหลักของการเป็นสื่อวิชาชีพยังคงเหมือนเดิม นั่นคือต้องยึดมั่นในจริยธรรมวิชาชีพ บทบาทขององค์กรกำกับดูแลจึงยังคงต้องคงไว้ตามเดิม และยิ่งควรจะต้องมีมากขึ้น นั่นเพราะแพลตฟอร์มใหม่ๆ ของสื่อ ที่เข้าถึงผู้รับสื่อได้อย่างรวดเร็ว และทั่วถึงยิ่งขึ้นกว่าเดิม เนื้อหาที่สื่อออกไปจึงส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้างมากขึ้นกว่าเดิม การปรับเปลี่ยนกลไกการตรวจสอบให้ครอบคลุมทั่วถึงและมีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ตลอดเวลาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ■

รู้จักข่าวกับสื่อ “รู้จักสื่อกับสภาการสื่อมวลชน”

อยากรู้จักตัวตน คนวงการสื่อ เปิดวิทยุ เอฟเอ็ม 100.5 เมกะเฮิรตซ์
“คลื่นข่าว News Network” ทุกวันเสาร์ 12.30 - 14.00 น.



ดำเนินรายการโดย
ณรงค์ สุทธิรักษ์ วิชัย วรชานีวงศ์
สิบพงษ์ อนุรัตน์ จินตนา จันทรีไพฑูริย์



บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
สนับสนุนการผลิตรายการ

ฟังย้อนหลังได้ที่
www.presscouncil.or.th
หรือ Facebook Fanpage

จับตาสภาการสื่อฯ ต้องไม่ใช่แค่ “สื่อกระดาษ” ที่ใหญ่ขึ้น

กระแจากเงา



ผศ.ดร.วริษฐ์ คุรุจิต
ประธานสถาบันนักวิชาการสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.)

“

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ต้องเป็นหนึ่งหน่วยงานหลัก และเป็นตัวแทนของวิชาชีพสื่อมวลชนในการดำเนินการตามเป้าหมายนี้ ด้วยความจริงใจและปราศจากประเด็นส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง สังเกต อิทธิพล ผลประโยชน์อื่นๆ หรือแม้แต่ประเด็นสิทธิเสรีภาพของสื่อที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ที่ต้องเป็นไปเพื่อเป้าหมายหลักคือเพื่อประโยชน์แห่งสาธารณะ จึงจะได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างแท้จริง

”

Q. มีความเห็นอย่างไรต่อการเปลี่ยนแปลงจาก “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” เป็น “สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ”

การเปลี่ยนขอบเขตให้กว้างขึ้นเป็นสิ่งที่ดี และตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของภูมิทัศน์สื่อได้ แต่คำถามที่สำคัญคือจะมีกลไกอย่างไรในการกำกับ “สื่อมวลชน” ที่มีความหลากหลาย ลื่นไหล และหลอมรวม จนมีความไม่ชัดเจนในกรอบการกำกับดูแลตามลักษณะของสื่อต่างๆ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ จะใช้เครื่องมือใด กรอบและเกณฑ์ใดในการกำกับดูแลกันเองให้มีประสิทธิภาพจริง

เพราะในสภาพของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ก็ยังมีปัญหา และยังมีข้อสงสัยจากสาธารณชน รวมทั้งสมาชิกด้วยกันเองว่าสามารถจะกำกับดูแลสมาชิกหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ได้ดีเพียงใด หรือเพียงแค่สามารถตักเตือนและออกแถลงการณ์ขอความร่วมมือเป็นครั้งๆ ไป “ภายหลัง” จากที่เกิดวิกฤตศรัทธาต่อสื่อมวลชนแล้วเท่านั้น โดยที่ไม่มีผลในการเปลี่ยนแปลงผล การป้องกันเหตุ หรือการช่วยกำกับให้สมาชิกอยู่ในกรอบจริยธรรมได้

หากมีกลไกที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ทำแล้ว และประสบความสำเร็จ จำเป็นจะต้องสร้างการรับรู้ให้เกิดขึ้นกับสาธารณชนผ่านสื่อต่างๆ ในเครือข่าย ซึ่งไม่สามารถอ้างได้ว่าไม่มีช่องทางในการสื่อสารและนำเอาสิ่งที่ทำสำเร็จดำเนินการต่อ และสิ่งที่ยังทำไม่สำเร็จมาแก้ไข ซึ่งต้องคิดรวมถึงการครอบคลุมขอบเขตที่กว้างขึ้น มิเช่นนั้นสาธารณชนจะตั้งคำถามว่าจะเปลี่ยนแปลงไปเพื่ออะไร แก้ปัญหาอะไรได้มากขึ้น

หรือไม่ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ จะต้องไม่ใช่เพียงแค่การขยายขอบเขตการอ้างถึงการกำกับดูแล แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง หรืออีกนัยหนึ่งคือ ต้องไม่ใช่ “สื่อกระดาษที่ตัวใหญ่ขึ้น”

ความคาดหวังในการกำกับดูแลกันเองของสื่อจากเดิมที่เป็นหนังสือพิมพ์ ให้เป็นการกำกับดูแลในภาพการหลอมรวมแน่นนอนว่า สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ จะถูกคาดหวังให้เป็นองค์กรหลักในระดับประเทศในการสร้างมาตรฐานการกำกับดูแลตัวเองของ “สื่อมวลชน” ทุกประเภท และเป็นองค์กรหลักของสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติในการรับลงทะเบียนสมาชิกเพื่อการกำกับดูแลทางจริยธรรมสื่อ

ดังนั้นจึงต้องมีกลไกที่เป็นระบบ เป็นมืออาชีพ ไม่ใช่เป็นเพียงแค่การรวมตัวกัน แต่ต้องมีบุคลากรประจำที่เข้มแข็งและขับเคลื่อนงานได้อย่างเป็นมืออาชีพ สร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับสื่อต่าง ๆ มีกรรมการที่ทุ่มเท เสียสละเพื่อภารกิจที่มากขึ้น และมีเป้าหมายในการกำกับดูแลจริยธรรมได้จริง ไม่มีการแบ่งค่าย แบ่งสังกัด เกรงใจกัน และต้องเป็นองค์กรหลักอีกองค์กรหนึ่งในการสร้างประชาชนที่รู้เท่าทันสื่อ ให้ความรู้ประชาชนเพื่อให้ร่วมมือกันเฝ้าระวัง สังเกต เลือกรับสื่อที่ดี ไม่เลือกรับสื่อที่ไม่ยอมรับการตรวจสอบ

Q. สิ่งที่สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติต้องทำในระยะเริ่มต้นจนถึง 6 เดือนแรกคือ

1. เช่นเดียวกับองค์กรใหม่ทั่วไป ปัญหาสำคัญอันดับแรก

คือการไม่เป็นที่รู้จัก เมื่อไม่เป็นที่รู้จักหรือรู้จักสภาการหนังสือพิมพ์ แต่ไม่แน่ใจในองค์กรใหม่ จึงไม่เกิดความเชื่อถือขึ้น

ดังนั้นสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติจึงควรเร่งประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้ในองค์กรใหม่ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่สมาชิก องค์กรสื่อ ประชาชนไปจนถึงหน่วยงานรัฐและเอกชน

2. ภายใน 6 เดือน ควรจะต้องมีแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินการขององค์กรที่ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบมีแผนการ สรรหางบประมาณในการดำเนินการ

3. การออกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการ กำกับดูแลกันเองทางจริยธรรมของสื่อที่เป็นสมาชิก รวมทั้งบทลงโทษ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ

4. นิยามให้ชัดเจน เช่นคำว่า “สื่อมวลชน” “กำกับดูแลกันเอง” “จริยธรรมสื่อ”

5. การติดต่อเพิ่มสมาชิกและกรรมการให้ ครอบคลุมการขยายขอบเขต สร้างความเข้าใจและ เหตุผลแรงจูงใจในการกำกับดูแลกันเองภายใต้กรอบ ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ในระยะเวลา 1 ปี สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ควรต้องดำเนินการให้เห็นอะไรบ้าง ในการขับเคลื่อน ภารกิจไปยังแนวทางด้านการกำกับดูแล

1. หากมีการก่อตั้งสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติ สภาการ สื่อมวลชนแห่งชาติ ต้องมีส่วนร่วมขับเคลื่อน ผลักดันให้ภารกิจของ สภาวิชาชีพฯ นั้นสำเร็จตามเจตนาการกำกับดูแลกันเอง

2. มีบทบาทมากขึ้น ในการร่วมดำเนินการกับองค์กรกำกับ ดูแลอื่น ๆ เช่น กสทช. อย. กระทรวงดิจิทัลฯ คณะกรรมการสื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ และหน่วยงานอื่น ๆ ในการวาง กรอบบทบาทในการร่วมมือกันส่งข้อมูลต่อซึ่งกันและกัน

3. ร่วมมือกับหน่วยงานที่เป็นฝ่ายสนับสนุนให้มากขึ้น เช่น กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมทั้งภาควิชาการ เช่น สภาสถาบันนักวิชาการสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย (ส.ส.ม.ท.) ในการรณรงค์ส่งเสริมเรื่องจริยธรรมสื่อ ความรู้เท่าทัน สื่อ แลกเปลี่ยนทรัพยากรที่มีให้มากขึ้น

ความหวังใญ่ หรือ ข้อกังวล ในการกำกับดูแลที่จะเกิดขึ้น ข้อกังวลที่สำคัญที่สุด นั่นคือมีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นสูงสุด และเกิด ผลในระดับร้ายแรงต่อองค์กร คือการที่เปลี่ยนแปลงแล้วไม่มีการ เปลี่ยนแปลงจริง ไม่ได้มีผลในทางปฏิบัติในการกำกับดูแลอะไรที่ แตกต่างจากเดิมอย่างเป็นรูปธรรม จะทำให้เกิดความเสื่อมศรัทธา ในองค์กรได้

ข้อกังวลต่อมาคือ การไม่ได้รับความสนใจหรือร่วมมือ

จากสื่ออื่น ๆ ที่ขยายตัวออกไปหรือความไม่จริงจังในการเข้าร่วม และพร้อมถอนตัวทันทีที่มีกรณีร้องเรียน หรือไม่ยอมรับมติของ กรรมการ เป็นโจทย์สำคัญที่ทางสภาการสื่อมวลชนฯ ต้องวาง กลไกป้องกันในประเด็นนี้ไว้ด้วย

นอกจากนั้นยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่นการรู้สึก มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายในคณะกรรมการ (หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ สื่อใหม่ และอื่นๆ) การมีผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างตำแหน่งที่ต้น สังกัดกับตำแหน่งกรรมการ และการขาดเงินทุนในการดำเนินการ ตามแผนที่วางไว้



Q. ข้อเสนอแนะ หรือ ข้อคิดเห็นในด้านวิชาการเพื่อ พัฒนากิจการ และจริยธรรมสื่อ

การขับเคลื่อนเรื่องจริยธรรมสื่อ เป็นสิ่งสำคัญแต่เห็นผล ได้ช้าและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีปัจจัยมากมายหลาย ประการ แต่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากสื่อ แม้จะเปลี่ยน รูปแบบไปอย่างไร แต่ก็มีผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก ดังนั้นจึง ต้องสร้างให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญนี้จากประชาชน ผู้ใช้สื่อ โดยการที่จะทำให้เช่นนั้นได้ จำเป็นต้องมีแนวร่วมจาก ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาควิชาการ เพื่อเป้าหมายเดียวกันคือการใช้สื่อยกระดับจิตสำนึกสาธารณะ ที่ จะได้ประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย (win-win)

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ต้องเป็นหนึ่งหน่วยงานหลัก และเป็นตัวแทนของวิชาชีพสื่อมวลชนในการดำเนินการ ตามเป้าหมายนี้ ด้วยความจริงใจและปราศจากประเด็น ส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมือง สังกัด อิทธิพล ผลประโยชน์ อื่นๆ หรือแม้แต่ประเด็นสิทธิเสรีภาพของสื่อที่เหมาะสมกับ บริบทสังคมไทย ที่ต้องเป็นไปเพื่อเป้าหมายหลักคือเพื่อ ประโยชน์แห่งสาธารณะ จึงจะได้รับการยอมรับจากสังคมอย่าง แท้จริง ■

23 ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

บุตรดา ศรีเลิศชัย

เนื่องจากความเห็นร่วมกันในการประชุมสมัชชาฯ นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยที่ประชุมได้มีมติให้สภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตัดข้อความว่าองค์กรอิสระ ตามกฎหมายกำหนดออก จากมาตรา 40 ซึ่งกำหนดให้มีองค์กรอิสระควบคุมหนังสือพิมพ์ แล้วให้นำไปบัญญัติไว้ในหมวด 5 ว่าด้วยหลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย

ในหมวด 5 ว่าด้วยหลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของรัฐ และในการประชุมเจ้าของ บรรณาธิการ และผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2540 ที่ประชุมมีความเห็นชอบให้ตั้งคณะทำงาน 7 คน ได้แก่ นายสมหมาย ปรีฉัตร นายวิระ ประทีปชัยกุล นายพนา จันทร์วิโรจน์ นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี นายวิฑูร พิงประเสริฐ นายวันชัย วงศ์มีชัย และนายวรวิทย์ ศรีอนันตรักษา มีนายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ เป็นที่ปรึกษา คณะทำงานชุดนี้มีหน้าที่สอบถามความต้องการของเจ้าของ บรรณาธิการ ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ ถึงเรื่องให้องค์กรอิสระ โดยไม่ต้องให้กฎหมายบังคับ

คณะทำงานชุดนี้ ทำงานในรูปของการฟังความคิดเห็นจาก



ของรัฐ เพราะสื่อมวลชนต้องการให้องค์กรนี้เป็นอิสระจริงๆ ปราศจากการแทรกแซงของทางราชการและการเมือง ในขณะที่สื่อมวลชนก็พร้อมที่จะตั้งองค์กรขึ้นมาควบคุมกันเอง

สมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยออกแถลงการณ์ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2540 ว่า มาตรา 40 ที่ระบุงบเร่งเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญของพนักงานหรือ ลูกจ้างเอกชนที่ประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชน รวมทั้ง เจ้าพนักงานของรัฐโดยไม่ต้องขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบ วิชาชีพภายใต้การควบคุมของ “องค์กรอิสระตามที่กฎหมาย บัญญัติ” นั้น เป็นหลักการที่ดี แต่องค์กรตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังกล่าว จำเป็นต้องมีหลักประกันในความเป็นอิสระ ภายใต้ หลักการควบคุมกันเองของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์หรือ วิชาชีพสื่อมวลชนอื่นๆ ที่จำเป็นต้องมีการพิจารณาโดยละเอียด รอบครอบในขั้นของการออกกฎหมายประกอบตามรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ต่อไป

ในการประชุมสมัชชาฯ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2540 ที่ประชุมมีมติให้สภาฯ ร่างรัฐธรรมนูญตัดข้อความว่าองค์กรอิสระ ตามกฎหมายกำหนด ออกจากมาตรา 40 แล้วนำไปบัญญัติไว้

เจ้าของหนังสือพิมพ์ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ว่ามีองค์กร อิสระควบคุมกันเองหรือไม่ และได้มีข้อสรุปให้จัดตั้งองค์กรอิสระ ขึ้น โดยในขั้นแรกให้มีการจัดตั้งกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ “สภา การหนังสือพิมพ์แห่งชาติ”

สมัชชาฯ ได้ออกประกาศเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 แต่งตั้งกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีใจความว่า ตามที่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีเจตนารมณ์ ที่จะจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อควบคุมกันเองโดยสมัครใจ เจ้าของ





บรรณาธิการผู้มีอำนาจเต็มของหนังสือพิมพ์และสมาคมฯ ผู้ประกอบวิชาชีพที่ชอบด้วยกฎหมายได้ให้ความเห็นชอบที่จะลงนามร่วมกันในวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพทั้งหมดพร้อมที่จะดำเนินการควบคุมกันเองเพื่อดำรงไว้ซึ่งหลักการพื้นฐานในเรื่องเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น อันเป็นหลักประกันความรับผิดชอบในการเสนอข่าวสาร และแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพนี้

ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทย - อังกฤษ - จีน 25 ฉบับ จากจำนวนทั้งสิ้น 32 ฉบับ (ปัจจุบันมีสมาชิก 56 ฉบับ) รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ 10 องค์กร ได้ร่วมกันลงนามในบันทึกเจตนารมณ์จัดตั้ง “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” เพื่อเป็นการควบคุมกันเองและส่งเสริมเสรีภาพและความรับผิดชอบ ยกกระดับผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้ดียิ่งขึ้น โดยมีตัวแทนสถานทูตสหรัฐอเมริกา อินเดีย รัสเซีย และสโมสรผู้สื่อข่าวต่างประเทศร่วมเป็นสักขีพยานด้วย

ต่อมาในวันที่ 4 สิงหาคม 2540 ที่สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ศ.นพ.ประเวศ วะสี ประธานคณะกรรมการยกร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พร้อมด้วยคณะกรรมการการยกร่างฯ แถลงผลสำเร็จการยกร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่า คณะกรรมการยกร่างฯ ได้ดำเนินการยกร่างรับธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ตามเจตนารมณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ซึ่งได้ลงนามในบันทึกร่วมกันเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

ศ.นพ.ประเวศ วะสี แถลงว่า หลักการสำคัญของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามธรรมนูญดังกล่าว เป็นไปเพื่อให้วงการหนังสือพิมพ์ได้ควบคุมดูแลกันเอง ขณะเดียวกันเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาร่วมในคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติดังกล่าวอีกด้วย องค์กรประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วย 4 ส่วน คือ เจ้าของหรือผู้บริหารหรือ

ผู้ประกอบการ ซึ่งเลือกกันเอง 5 คน บรรณาธิการหรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการซึ่งเลือกกันเอง 5 คน ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ ซึ่งเลือกโดยสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่างๆ อีก 7 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโส และประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์ซึ่งไม่สังกัดหนังสือพิมพ์ใด 2 คน

อีกหลักการหนึ่งที่สำคัญในการควบคุมกันเองของสภาการหนังสือพิมพ์ กำหนดไว้ในหมวดความรับผิดชอบทางจริยธรรม เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกละเมิดหรือประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ก็จะแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียนลงตีพิมพ์คำวินิจฉัยดังกล่าวภายใน 7 วัน และอาจแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ตีพิมพ์ข้อความคำขอโทษผู้เสียหาย ส่วนกรณีมีผู้ถูกร้องว่าประพฤติผิดจริยธรรมสภาแจ้งไปยังต้นสังกัดเพื่อดำเนินการลงโทษแล้วแจ้งผลให้สภาทราบโดยเร็ว ในการนี้สภาอาจเผยแพร่คำวินิจฉัยต่อสาธารณะได้ คณะกรรมการยกร่าง



ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะยกย่องข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้มีการเลือกกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเป็นคณะแรกภายในระยะเวลา 120 วัน หลังจากนั้น สภาการหนังสือพิมพ์จะดำเนินการเพื่อให้มีการควบคุมกันเองในหมู่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต่อไป



ในที่สุดเมื่อวันที่ 12 พ.ย. 2540 คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์สมัยแรก จึงได้ก่อกำเนิดขึ้น โดยการเลือกตั้งกันเองของผู้สมัครกรรมการ **นายมานิจ สุขสมจิตร** นสพ.ไทยรัฐ ได้รับเลือกเป็นประธานคนแรก สมัยที่ 1 - 2 (12 พ.ย. 2540 - 5 มี.ค. 2544) ดังนั้นเนื่องจากเป็นกรรมการสมัยแรก ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการคือ การยกร่างข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และประกาศใช้เมื่อวันที่ 30 มี.ค. 2541 กระทั่งอีก 1 เดือนถัดมาก็ได้ประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. 2541 และสามารถเปิดรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนอย่างเป็นทางการได้เมื่อวันที่ 1 พ.ค. 2540

ตลอดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสมัยแรก นอกจากการร่างข้อบังคับต่างๆ แล้ว ยังดำเนินการสร้างเครือข่ายส่งเสริมจริยธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่สถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนวิชาการหนังสือพิมพ์ โดยการจัดสัมมนา เพื่อให้เกิดเวทีการเรียนรู้ระหว่างฝ่ายวิชาการ และวิชาชีพ ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จนเกิดเป็นตำราด้านหนังสือพิมพ์ และงานวิจัยอีกหลายฉบับ

ขณะเดียวกันเป็นที่น่ายินดีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด ได้เริ่มวางหลักเกณฑ์เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สามารถใช้ตนเองเป็นหลักประกันในการขอปล่อยตัวชั่วคราวในสมัยของประธานมานิจ สุขสมจิตร และแล้วเสร็จจนได้รับความเห็นชอบจาก 3 สถาบันหลักคือ ศาล อัยการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในสมัยของประธานสมชาย กรุสวนสมบัติ ให้มีผลบังคับใช้ได้



นายสมชาย กรุสวนสมบัติ นสพ.ไทยรัฐ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 2 สมัยที่ 3 (5 มี.ค. 2545 - 8 มี.ค. 2547) คณะกรรมการชุดนี้ได้สานงานต่อจากสมัยที่ 2 โดยการวางรากฐานทางจริยธรรมสื่อ กับเร่งประชาสัมพันธ์งานของสภาการฯ ให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ได้รู้จักภารกิจและบทบาทหน้าที่มากขึ้น เพื่อให้ยอมรับในหลักการกำกับดูแลกันเองของสื่อ โดยมีการแก้ไขธรรมนูญสภาการฯ ครั้งที่ 1

ได้เร่งรัดจัดระบบพิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ร่วมมือกับสภาสถาบันนักวิชาการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (สสมท.) เรื่องการละเมิด

จริยธรรมสื่อของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน เชิญบรรณาธิการอภิปรายภาครัฐกลั่นแกล้งสื่อในการทำงาน ร่วมกับ 3 องค์กรสื่อจัดเสวนา “รวมพลคนสื่อมวลชน เพื่อความยุติธรรมในการประกอบวิชาชีพ” มีตัวแทนเข้าจำนวนมาก

ได้พบปะหารือรับฟังปัญหาทั้งส่วนกลางและภูมิภาคเป็นประจำ แต่ในปีได้รับเรื่องร้องทุกข์จากหน่วยงานต่างๆ ถึง 30 - 40 เรื่อง มีการออกประกาศและแถลงการณ์เรื่องสำคัญในวิชาชีพรับผิดชอบ โดยงานสุดท้ายได้ออกแถลงการณ์เรื่องการควบคุมกันเองของสื่อมวลชน เมื่อ 27 ก.พ. 2547

งานที่สำคัญสานต่อจากชุดที่แล้ว ถือว่าประสบความสำเร็จคือการต่อสู้ให้ “วิชาชีพหนังสือพิมพ์” เป็นที่ยอมรับของสถาบันในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่พนักงานสอบสวน อัยการ และศาลยุติธรรมได้ยินยอมให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนทุกแขนง สามารถใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นหลักประกัน ในการปล่อยตัวชั่วคราว กรณีถูกดำเนินคดีข้อหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน



นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร นสพ.มติชน ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 3 สมัยที่ 4 (6 มี.ค. 2547 - 5 มี.ค. 2549) กล่าวภายหลังส่งมอบงานจากสมัยที่ 3 ว่าจะสานต่อภารกิจสำคัญที่สภาการฯ ได้ปฏิบัติมาให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเฉพาะการเผยแพร่ความรู้ให้ผู้บริโภคหนังสือพิมพ์ เข้าใจกระบวนการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ เพื่อเสริมสร้างประชาชนและผู้อ่านยอมรับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

สำหรับภารกิจใน 2 ปีนั้น จะประสานงานกับหนังสือพิมพ์และภาคประชาชนในภูมิภาคให้มากขึ้น โดยสภาการฯ จะเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ให้ปลอดจากการแทรกแซงของอิทธิพลใดๆ และเป็นเกาะป้องกันมิให้ผู้มีอำนาจใช้เป็นข้ออ้างเข้าแทรกแซง หรือออกกฎหมายควบคุมหนังสือพิมพ์ อันจะส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน

ในการดำเนินงานสำคัญของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติคือการแก้ไขธรรมนูญครั้งที่ 2 ขยายวาระการทำงานจาก 2 ปี เป็น 3 ปี การพบปะสมาชิกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งส่วนกลางและภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง มีการออกประกาศและแถลงการณ์ในเรื่องสำคัญๆ อาทิออกสมุดปกขาวเปิดโปงการซื้อ - ขายหุ้นชินคอร์ปของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่ขัดต่อกฎหมาย - ความมั่นคงของชาติ - มีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นต้น



นางบุญญติ ทักนียเวช นสพ.บางกอกโพสต์ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 4 สมัยที่ 5 (6 มี.ค. 2549 - 27 มิ.ย. 2549) นับเป็นปีที่เน้นการทำหน้าที่สื่อโดยยึดหลักจริยธรรมอย่างเคร่งครัด มีการทำงานร่วมกับสภา

ทนายความฯ ออกแถลงการณ์ตีแผ่การทำหน้าที่ของรัฐบาลในยุคทักษิณ ชินวัตร เพื่อแสดงจุดยืนของสื่อมวลชนในการเป็นหูเป็นตาแทนประชาชน พร้อมกับการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งเสรีภาพสื่อที่แท้จริง ขณะเดียวกันได้เริ่มการจัดรายการวิทยุ “รู้ทันสื่อ กับสภาการหนังสือพิมพ์” ทุกวันเสาร์ ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักข่าวไทย อสมท. เอฟเอ็ม 100.5 MHz แต่เนื่องจากได้รับการแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จึงขอลาออกเมื่อวันที่ 27 มิ.ย. 2549



นายจักษ์ภุช เพิ่มพูล นสพ.เดอะเนชั่น ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 7 สมัยที่ 7 (6 มี.ค. 2555 - 5 มี.ค. 2558) ถือเป็นยุคที่กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ฯ ต้องทำหน้าที่ท่ามกลางความขัดแย้งทางสังคม

หลายฝ่าย ส่งผลให้ในยุคนี้มีการออกแถลงการณ์ เพื่อย้ำเตือนถึงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน การปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนหลายฉบับ พร้อมกับการริเริ่มจัดการประกวดบทบรรณาธิการ หรือบทหน้า ในหนังสือพิมพ์ส่วนกลางภูมิภาค และหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติในสถาบันการศึกษา เนื่องจากเล็งเห็นว่าบทหน้าเป็นหัวใจสำคัญในการแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์ รวมถึงการจัดประกวดคลิปวิดีโอ ในกลุ่มสถาบันการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อ



นายสุวัฒน์ ทองธนากุล นสพ.ผู้จัดการ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 5 สมัยที่ 5 (28 มิ.ย. 2549 - 5 มี.ค. 2552) โดยงานสำคัญคือการยกร่าง พ.ร.บ.จตแจ้งการพิมพ์ 2550 หลังจากรัฐบาล พล.อ. สุรยุทธ์

จุลานนท์ ได้สนองตอบต่อข้อเรียกร้องขององค์กรวิชาชีพสื่อที่ผลักดันมาตลอดให้มีการยกเลิก พ.ร.บ. การพิมพ์ 2484 พร้อมกับการทำวิจัยการบริหารจัดการหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งประธานสุวัฒน์ได้เล็งเห็นว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นคือจุดแข็งของภูมิภาค การทำวิจัยครั้งนี้ส่งผลให้หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นสามารถอยู่รอด และปรับตัวในเชิงธุรกิจ ดังจะเห็นว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าวสามารถอยู่รอด ยืนหยัด แข่งขันในสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมสื่อในยุคปัจจุบันได้



นายภัทร คำพิทักษ์ นสพ.โพสต์ทูเดย์ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 8 สมัยที่ 8 (6 มี.ค. 2558 - 8 ต.ค. 2558) มีแนวคิดในการคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ โดยได้ตั้งคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อให้สามารถ

หยิบยกเรื่องราวที่สื่อกระทำการละเมิดจริยธรรมโดยไม่มีผู้ร้องเรียน ให้สามารถนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ได้ แต่เนื่องจากนายภัทระ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้ขอลาออกก่อนจะครบวาระเมื่อวันที่ 8 ต.ค. 2558 ทำให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยนายชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี ได้รับเลือกตั้งเป็นประธาน



นายปราโมทย์ ฝ่ายอุปาระ นสพ.ไทยรัฐ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 6 สมัยที่ 6 (6 มี.ค. 2552 - 6 มี.ค. 2555) กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

ข่าวสารได้พัฒนาสู่โลกออนไลน์มากขึ้น สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ในยุคนี้จึงได้ประกาศใช้แนวปฏิบัติการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. 2553 ขณะเดียวกันในสมัยนี้ได้มีการปรับยุทธศาสตร์การบริหารงาน โครงสร้างการกำกับดูแลตนเองของสื่อ และการทำงานเชิงรุก โดยการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับองค์กรภาครัฐ และเอกชน ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่สภาการหนังสือพิมพ์ฯ จัดงานใหญ่ที่ศูนย์การค้าสยามพารากอน เนื่องในโอกาสครบรอบ 14 ปี



นายชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี นสพ.ไทยรัฐ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 9 สมัยที่ 8 - 9 (9 ต.ค. 2558 - 9 มี.ค. 2564) ได้มุ่งเน้นการทำหน้าที่สื่อตามกรอบจริยธรรม ดังนั้นจึงมีการปรับแก้ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ครั้งที่ 3 ให้ทันสมัยมากขึ้น โดยการยกระดับคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ขึ้นมาเป็นคณะกรรมการจริยธรรม เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลจริยธรรมสื่อ และพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่างๆ ที่มาจากประชาชนที่ร้องเรียนเข้ามา รวมถึงเรื่องที่หยิบยกขึ้นจากคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ

พร้อมกันนี้ ได้มีนโยบายให้องค์กรสมาชิกจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร (Ombudsman) ขึ้นเพื่อกำกับดูแลตนเอง และพิจารณาเรื่องร้องเรียน สำหรับ



องค์กรสมาชิกในส่วนภูมิภาค ให้จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ในลักษณะการรวมตัวกันของภูมิภาค และเพื่อให้การกำกับดูแลกันเองขององค์กรสมาชิกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมอบหมายให้คณะกรรมการจริยธรรม ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับ และแนวทางการปฏิบัติงานของสื่อที่มีอยู่ทั้งหมด รวมถึงการยกเว้นแนวปฏิบัติฉบับใหม่ เพื่อให้ทันต่อยุคสมัยมากขึ้น

ขณะเดียวกัน ท่ามกลางภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้อุตสาหกรรมสื่อเกิดผลกระทบอย่างหนักทั้งทางธุรกิจและพฤติกรรมผู้บริโภคสื่อ จึงมีการตั้งคณะกรรมการพัฒนากิจการสื่อมวลชนขึ้นเพื่อแสวงหาแนวทางความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินธุรกิจในยุคเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีให้สามารถยืนหยัดอยู่ได้

ในด้านการกำกับดูแลกันเองของสื่อหนังสือพิมพ์ พบว่าเนื้อหาที่มีการละเมิดจริยธรรมลดน้อยลงมาก แต่การละเมิดกลับไปอยู่ในสื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์มากขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการในยุคประธานชวรงค์ จึงมีมติให้ยกเว้นธรรมนูญสภากการสื่อมวลชนแห่งชาติขึ้นใหม่ เพื่อยกระดับการกำกับดูแลกันเองที่มีเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ฯ ให้ครอบคลุมไปถึงสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ วิทยุ รวมถึงสื่อดิจิทัลทุกประเภท พร้อมกับการเปลี่ยนชื่อสภากการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็น “สภากการสื่อมวลชนแห่งชาติ” เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ■

หารือการใช้สื่อกับปัญหาอาชญากรรม

ประธานสภาสื่อมวลชน ประชุมร่วมคณะกรรมการสิทธิเสรีภาพด้านสื่อสารมวลชนและสื่อสาธารณะ หารือด้านกำกับสื่อด้วยตนเอง

เมื่อวันที่ 11 มี.ค. 2564 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการอาคารรัฐสภา โดยมี ดร.นิพนธ์ นาคสมภพ ประธานคณะกรรมการสิทธิเสรีภาพด้านสื่อสารมวลชนและสื่อสาธารณะ วุฒิสภา เป็นประธานในที่ประชุม ได้มีวาระในการพิจารณาศึกษาเรื่อง “กระบวนการอาชญากรรมโดยใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จหรืออ้างอิงในลักษณะบิดเบือนความจริง (Truth)” โดยได้เชิญประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ เพื่อหารือเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และจริยธรรมของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวความเชื่อไสยศาสตร์ การทรงเจ้า และการใบ้หวย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมของสื่อมวลชน

ทั้งนี้ นายชวรงค์ ลิ้มปัทมปาณี ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ให้ข้อมูลว่า ที่ผ่านมาสภาการฯ ได้ออกแนวปฏิบัติสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เรื่อง การนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลากพนัน พ.ศ. 2563 เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ในสังกัดสมาชิกของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพที่ได้รับไว้ว่า

“หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศ โฆษณา ที่มีเหตุให้เชื่อว่าเป็นเจ้าของประกาศโฆษณานั้นเจตนาจะทำให้ผู้อ่าน



หลงเชื่อในสิ่งที่ยังมลาย”

ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบกับแนวปฏิบัติของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติข้างต้น และเห็นควรให้มีข้อเสนอแนะไปยังสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เกี่ยวกับข้อห่วงใยในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องในเรื่องความเชื่อไสยศาสตร์ การทรงเจ้า และการใบ้หวยที่มีสาเหตุมาจากการหลอกลวงด้วยวิธีการต่าง ๆ จนทำให้ประชาชนหลงเชื่อ อันนำไปสู่ความเสียหายในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ในเรื่องของทรัพย์สินหรือความปลอดภัย เป็นต้น

อีกทั้งทางคณะกรรมการ ยังได้ขอความร่วมมือให้สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พิจารณาในเรื่อง “การกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชน” ในเรื่องดังกล่าวให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น อีกด้วย

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้หารือเรื่องการจัดทำคู่มือ “นักสื่อสารมวลชน” ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำคู่มือของหน่วยงาน หรือ องค์กรที่เกี่ยวข้องได้จัดทำไว้แล้ว มาประกอบการพิจารณาศึกษา ■

23 กก. ชุดแรก ต่อจากหน้า 1

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เกิดจากวิวัฒนาการของการรับรู้ข่าวสาร จากรูปแบบเดิมๆ ซึ่งเน้นเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ แต่เมื่อโลกแห่งการรับรู้ข่าวสารเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ทำให้เกิดการรับรู้ข่าวสารในรูปแบบใหม่ๆ อาทิ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ จนมาสู่สื่อดิจิทัล สื่อออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นสื่อใดก็ตาม จะอยู่ในรูปแบบใด ต่างก็รวมเรียกว่า “สื่อมวลชน” ทั้งสิ้น ดังนั้น จากภารกิจเดิมที่มุ่งเน้นสมาชิกเฉพาะกิจการสื่อหนังสือพิมพ์ จึงเปลี่ยนมาเป็นกิจการสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นสื่อในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อดิจิทัล หรือในรูปแบบอื่นใดที่สามารถสื่อข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบได้



เมื่อคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ลงมติรับรองร่างธรรมนูญสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ แล้ว จึงได้ประกาศใช้ธรรมนูญสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. 2563 เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2563 ดังนั้นขั้นตอนต่อไปคือจะต้องเปิดรับสมัครสมาชิกใหม่ โดยเฉพาะในส่วนของสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล จึงต้องมีการยกร่างประกาศข้อบังคับว่าด้วยการรับสมัครสมาชิกรวมถึงข้อบังคับว่าด้วยวิธีการได้มาซึ่งกรรมการกันใหม่ เพื่อเปิดช่องทางให้สื่อมวลชนแขนงต่างๆ สามารถสมัครเป็นสมาชิก และลงสมัครรับเลือกตั้งกรรมการได้ด้วย

แม้จะเป็นช่วงเวลากระชั้นชิด ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งกรรมการชุดแรกของสภาการสื่อมวลชนฯ แต่กลับปรากฏว่า มีองค์กรสื่อสนใจติดต่อสอบถาม และส่งใบสมัครเป็นสมาชิกมา มากพอสมควร ทั้งสื่อโทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล แต่ในที่สุดคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ฯ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่กรรมการสภาการสื่อมวลชนฯ ขณะนั้น ได้พิจารณารับรองคุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกใหม่ไว้จำนวน 2 องค์กร ประกอบด้วย “เดอะ สแตนดาร์ด” และ “สถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส”

อย่างไรก็ตาม สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ มิได้ปิดกั้นองค์กรสื่อที่ส่งใบสมัครเข้ามาแต่ยังขาดคุณสมบัติ ยังสามารถสมัครเข้ามาใหม่ได้เมื่อท่านมีคุณสมบัติครบถ้วนแล้ว ขณะเดียวกันก็ยังคงเปิดรับสมัครสมาชิกจากสื่อทุกแขนงโดยไม่มีกำหนดเวลา

จากนั้นเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2564 ได้จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สมัยที่ 1 ในส่วนของวิชาชีพสื่อ ซึ่งแบ่งการเลือกตั้งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทสมาชิกผู้ก่อตั้ง และประเภทสมาชิกสามัญ โดยมีคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้ง ประกอบด้วย ดร.สุวัฒน์ ทองธนากุล อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และกรรมการมูลนิธิสภาการหนังสือพิมพ์ เป็นประธานฯ ว่าที่ร้อยตรี ถวัลย์ รุยาพร นายกสภานายความ นายสมาน สุดโต อดีตรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และกรรมการจริยธรรม สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย นายสัมฤทธิ์ บุญรัตน์ บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์สมิหลาไหม้ จ.สงขลา และนายมงคล บางประภา นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ ทำหน้าที่ดำเนินการเลือกตั้ง

สำหรับผลการเลือกตั้ง กรรมการประเภทสมาชิกผู้ก่อตั้ง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มหนังสือพิมพ์ กลุ่มทีวี และกลุ่มดิจิทัล โดยผู้ได้รับเลือกตั้งกรรมการในกลุ่มหนังสือพิมพ์ ได้แก่ 1. นายสวิชัย บำรุงสุข จากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ 2. นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 3. นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ จากเครือผู้จัดการ 4. นายชาย ปละคามินทร์ จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ 5. นายไพฑูรย์ ชุตินาครกุล จากหนังสือพิมพ์สยามกีฬา รายวัน 6. นางสาวนิภาวรรณ แก้วรามุกข์ จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 7. นางสาวมุสตี คีตวรนาฎ จากหนังสือพิมพ์ชิงจงเอี้ยน และ 8. นางสาวนาตยา เชษฐโชติรส จากเครือบางกอกโพสต์



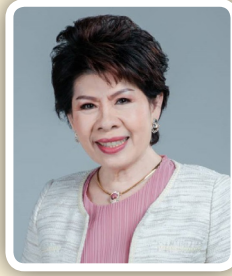
สำหรับกลุ่มทีวี ผู้ได้รับเลือกตั้งได้แก่ 1. นางสาวสมถวิล เทพสวัสดิ์ เนชั่นทีวี และนายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์ สถานีโทรทัศน์ ไทยพีบีเอส ส่วนกลุ่มดิจิทัล ได้แก่ นางสาวชุตินาครกุล ศรีขำ จากบ้านเมืองออนไลน์

ส่วนผลการเลือกตั้งกรรมการประเภทสามัญ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มหนังสือพิมพ์ และกลุ่มดิจิทัล โดยผู้ได้รับเลือกตั้งกรรมการในกลุ่มหนังสือพิมพ์ ได้แก่ 1. นายจักรกฤษณ์ แวคล้ายหงษ์ จากหนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.ตราด 2. นายภูวสิษฐ์ สุขใส จากหนังสือพิมพ์ภาคใต้โพกัส จ.สงขลา (อ่านต่อหน้า 19)

คณะกรรมการบริหาร สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สมัยที่ 1 (9 มีนาคม 2564 - 5 มีนาคม 2567)



นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี
ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ



นางสาวนิตยา เชษฐโชติรส
รองประธานฯ คนที่ 1



นายวีรศักดิ์ โชติวานิช
รองประธานฯ คนที่ 2
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย



นายสรายุทธ แซ่เตี่ยว
รองประธานฯ คนที่ 3



นายชาย ปละคามินทร์
เลขาธิการ



นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์
รองเลขาธิการ คนที่ 1



นายภูวสิทธิ์ สุขใส
รองเลขาธิการ คนที่ 2



นางสาวชุตติมณฑน์ ศรีขำ
เหรัญญิก



นายสวิชัย บำรุงสุข
กรรมการ



นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์
กรรมการ



นายไพฑูรย์ ชุตติมากรกุล
กรรมการ



นางสาวผุสดี คีตวรรณานุกุล
กรรมการ



นางสาวสมถวิล เทพสวัสดิ์
กรรมการ



นายก่อเขต จันทเลิศลักษณ์
กรรมการ



นายจักรกฤษณ์ แววดคล้ายหงษ์
กรรมการ



นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิริโสภณ
กรรมการ



รศ.ดร.สุกัญญา บุรณะเดชาชัย
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านวิชาการสื่อสารมวลชน



นายวิฑิต ลินุตพงษ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านบริหารจัดการ



นางสาวสุกัญญา กลางณรงค์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านคุ้มครองผู้บริโภค



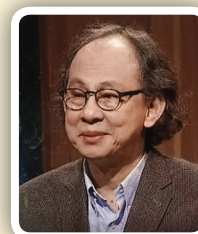
ศ.สุริชัย หวันแก้ว
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านสิทธิมนุษยชน



ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ



นายปราโมทย์ ฝ้ายอุประ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน



นายกวี จงกิจถาวร
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน

23 กก. ชุดแรก

ต่อจากหน้า 17

และ 3. นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ จากหนังสือพิมพ์เพชรภูมิ จ.เพชรบุรี ส่วนกลุ่มดิจิทัล ผู้ได้รับเลือกตั้ง ได้แก่ นายสราวุฒิ แซ่เตี่ยว จากเชียงใหม่นิวส์ออนไลน์ จ.เชียงใหม่

ต่อมาเมื่อวันที่ 17 ก.พ. 2564 คณะกรรมการที่ได้รับเลือกตั้งในส่วนของวิชาชีพสื่อมวลชน ทั้ง 2 ประเภท ได้ประชุมร่วมกัน เพื่อเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่างๆ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาละหนึ่งคน นอกจากนี้ยังต้องเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์สูงด้านสื่อมวลชน ซึ่งไม่สังกัดสื่อใดอีกจำนวนสองคน เพื่อให้ได้กรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ครบทั้ง 23 คน

ทั้งนี้ ในระหว่างการประชุมมีติดต่อกับประธานงานกับผู้ได้รับการเสนอชื่อในทันที โดยมีผู้ได้รับการเสนอเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ได้แก่ นายวีรศักดิ์ โชติวานิช อดีตรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 และอดีตประธานกรรมการจริยธรรมสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ได้แก่ รศ.ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และอดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา
3. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ นายวิฑิต ลีบุตรพงษ์ ประธานกรรมการบริหาร ไทยยานยนต์ กรุ๊ป และอดีตกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9
4. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ ได้แก่

นางสาวสุกัญญา กลางณรงค์ อดีตกรรมการ กสทช. และอดีตกรรมการ และประธานคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9

5. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ศ.สุริชัย หวันแก้ว อดีตผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม และอดีตอาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ ดร.พิเชฐ ดุรงคเวโรจน์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

7. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน คนที่ 1 ได้แก่ นายปราโมทย์ ฝ่ายอุประ อดีตบรรณาธิการข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และอดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 6

และ 8. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน คนที่ 2 ได้แก่ นายทวี จงกิจถาวร อดีตนายกสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และอดีตประธานสมาคมสื่อมวลชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAPA)

เมื่อได้กรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติครบทั้ง 23 คน โดยเป็นกรรมการที่มาจากผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน 15 คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คนแล้วจึงได้มีการประชุมเพื่อเลือกประธานฯ รองประธานฯ เลขานุการ เทรนด์ญิก และประธานคณะอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ ในวันอังคารที่ 9 มี.ค. 2564 ซึ่งผลปรากฏว่า นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้รับเลือกเป็นประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สมัยที่ 1, นางสาวนัตยา เชษฐโชติรส จากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ เป็นรองประธานฯ คนที่ 1, นายวีรศักดิ์ โชติวานิช กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย เป็นรองประธานฯ คนที่ 2 และ

(อ่านต่อหน้า 20)



23 กก. ชุดแรก

ต่อจากหน้า 19

นายสรารัฐ แซ่เตี่ยว จากเชียงใหม่นิวส์ออนไลน์ จ.เชียงใหม่ เป็นรองประธานคนที่ 3 นายชาย ณะคามินทร์ จากหนังสือพิมพ์ เดลินิวส์ เป็นเลขาธิการ, นางสาวนิภาวรรณ แก้วรามุกข์ จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เป็นรองเลขาธิการ คนที่ 1, นายภูวสิทธิ์ สุขใส จากหนังสือพิมพ์ภาคใต้โพสต์ จ.สงขลา เป็นรองเลขาธิการ คนที่ 2, สำหรับตำแหน่งเหรียญิก ได้แก่ นางสาวชุติมณฑน์ ศรีขำ จากบ้านเมืองออนไลน์

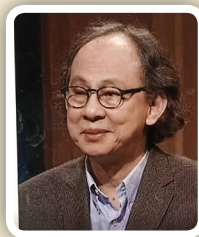
ขณะเดียวกัน ได้แต่งตั้งประธานคณะกรรมการ คณะต่างๆ ได้แก่ นางสาวนิตยา เชษฐโชติรส ประธานคณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ รศ.ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย ประธานคณะกรรมการฝ่ายวิชาการ นายกวี จงกิจถาวร ประธานคณะกรรมการฝ่ายต่างประเทศ และนายสวิชัย บำรุงสุข ประธานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม หากจะมีการตั้งคณะกรรมการชุดอื่นๆ อีกหรือไม่ นั้น จะมีการเสนอแต่งตั้งในการประชุมคราวต่อไป



นางสาวนิตยา เชษฐโชติรส
ประธานคณะกรรมการ
ฝ่ายเลขานุการ



รศ.ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย
ประธานคณะกรรมการ
ฝ่ายวิชาการ



นายกวี จงกิจถาวร
ประธานคณะกรรมการ
ฝ่ายต่างประเทศ



นายสวิชัย บำรุงสุข
ประธานคณะกรรมการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์



อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สมัยที่ 1 จะเริ่มทำงานไม่ได้เลยหากไม่มีการส่งมอบงานจาก คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 ซึ่งถือเป็น สมัยสุดท้ายของสภาการหนังสือพิมพ์ฯ โดยสิ่งสำคัญที่ฝากไว้คือ การส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของสื่อมวลชนที่จะต้องยึดถือเป็นหลักในการทำงาน รวมถึงการลดข้อขัดแย้งในสังคมไทยที่กำลัง

ทวีความรุนแรงขึ้นทุกที ขณะที่นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธาน สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติคนแรก ได้ย้ำเน้นเรื่องภารกิจที่ต้อง เร่งปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับจริยธรรม รวมถึงแนวทางการปฏิบัติงาน ของสื่อมวลชนให้สอดคล้องกับภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนไป โดย จะต้องพัฒนาให้ครอบคลุมถึงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนทุกแขนง ไม่เฉพาะสื่อหนึ่งสื่อใด ■

สรุปผลงาน

ต่อจากหน้า 1

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 ได้รับเลือกตั้งให้เข้ามาทำงานเมื่อ วันที่ 6 มี.ค. 2561 จนถึงวันที่ 5 มี.ค. 2564 ตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา มีผลงานมากมาย โดยผ่านการทำงานของคณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ รวม 8 คณะ ประกอบด้วย 1. คณะกรรมการจริยธรรม 2. คณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียน 3. คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ 4. คณะอนุกรรมการฝ่ายเลขานุการ 5. คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ 6. คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจการระหว่างประเทศ 7. อนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ 8. คณะอนุกรรมการฝ่ายส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อ

สำหรับ ผลงานของอนุกรรมการ แต่ละชุดพอสรุปได้ดังนี้ คณะอนุกรรมการฝ่ายเลขานุการ คือ จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ ไปทั้งสิ้น รวม 34 ครั้ง นอกจากนี้ ได้ทำหน้าที่ 1. กลั่นกรองเนื้อหา ก่อนนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ 2. พิจารณาคณะสมมติ ผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์ ก่อนเสนอให้คณะกรรมการรับเป็นสมาชิก เช่น หนังสือพิมพ์เสรีราษฎร์ รายเดือน จ. นครศรีธรรมราช, หนังสือพิมพ์ส่องใต้ รายปักษ์ จ. สตูล และ เดอะสแตนดาร์ด ประเภทออนไลน์ 3. พิจารณาแผนงานและจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี



คณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ สรุปผลงานจัดการประชุมรวม 9 ครั้ง ส่วนการทำงาน คือ

1. การจัดทำหนังสือเนื่องในโอกาสครบรอบ 21 - 23 ปี สภาการหนังสือพิมพ์ฯ นำเสนอภาพสะท้อนสถานการณ์สื่อในแต่ละช่วงเวลานำเสนอผ่านบทความ บทความวิจัย บทสัมภาษณ์ บทวิเคราะห์ ฯลฯ

2. โครงการประกวดบทบรรณาธิการสภาการหนังสือพิมพ์

ดีเด่น ประจำปี 2560 - 2561 และการประกวดในระดับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติของสถาบันการศึกษา รวมทั้งมีการจัดการสัมมนาอบรมเพื่อให้ความรู้แก่สื่อมวลชนและคณาจารย์ สถาบันการศึกษาต่างๆ ด้วย

3. โครงการตรวจ เต็ม เต็ม จริยธรรมสื่อ (การสืบค้นรวบรวม และคัดสรรข้อมูลด้านจริยธรรมสื่อมวลชน) จัดโครงการเพื่อให้เว็บไซต์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเป็นแหล่งในการเผยแพร่ข้อมูลที่ศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมสื่อมวลชนทั้งในรูปของบทความ บทความวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อจะนำมาสู่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของจริยธรรมสื่อมวลชน ทั้งแวดวงนักวิชาชีพ นักวิชาการ และประชาชนชนทั่วไปในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

ส่วนผลงานของคณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกสัมพันธ์ คือ 1. การจัดประชุม คณะอนุกรรมการฯ รวม 30 ครั้ง 2. จัดกิจกรรมงานครบรอบ 21 - 23 ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นอกจากนี้ทำหน้าที่เผยแพร่ปฏิทินข่าว, ข่าวสั้น ผ่านทางเว็บไซต์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, เฟซบุ๊ก, ไลน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์ผ่านรายการวิทยุ “รู้ทันสื่อกับสภาการหนังสือพิมพ์” ทางคลื่น FM 100.5 อสมท. และการจัดทำจดหมายเหตุโดยมีวัตถุประสงค์ต้องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร การทำงาน และผลงานของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้เป็นที่รับรู้ รับทราบในวงการสื่อสารมวลชน และในองค์กรที่เกี่ยวข้อง

การทำงานด้านสมาชิกสัมพันธ์ คือ การแสดงความยินดีวันครบรอบองค์กรสมาชิก จำนวน 71 ครั้ง และพิจารณารับสมัครใหม่ได้แก่ หนังสือพิมพ์เสรีราษฎร์ กับ หนังสือพิมพ์ส่องใต้รวม 2 ฉบับ

ส่วนคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภค สื่อ ได้จัดประชุมคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ รวมทั้งสิ้น 24 ครั้ง ด้านกิจกรรม ได้จัดเสวนาถอดบทเรียน “จากกรณีเมจิกสกินถึงการบุกตลาดตอนเมืองสื่อทำหน้าที่อย่างไร และผู้บริโภคได้อะไร” กับการเสวนาวิชาการ “ถอดบทเรียนการทำข่าวถ้าหลง” กับการจัดประชุมหารือพหุภาคี “แนวทางการนำเสนอข่าวที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและสิทธิมนุษยชนของแหล่งข่าว”

คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อพร้อมภาคี ร่วมจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “สื่อท้องถิ่นกับการรับมือข่าวลวงและด้านมิติยุคดิจิทัล” อีก 4 ครั้ง ที่ จังหวัดภูเก็ต, จังหวัดเพชรบุรี, จังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทำปฏิญญาร่วมกันในการเป็นพลังขับเคลื่อนต่อต้านข่าวลวง

(อ่านต่อหน้า 22)

สรุปผลงาน ต่อจากหน้า 21

ข่าวปลอม และจัดเสวนา “NBTC Public Forum : ย้ายคลื่น 700 MHz. ใครได้ใครเสีย และมีผลกระทบต่อผู้บริโภค” กับการจัดเสวนา Media Forum อีก 12 ครั้ง

นอกจากนี้ คณะทำงานฯ ได้ร่วมเป็นภาคีจัดงาน International Conference on Fake News โดยมีนางสาวสุภิญญา กลางณรงค์ เป็นผู้แทน ไปร่วมงาน พร้อมลงนามประกาศปฏิญญารวมพลังขับเคลื่อนต่อต้านข่าวลวงข่าวปลอม

ส่วน คณะอนุกรรมการฝ่ายส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อ ได้จัดประชุมคณะอนุกรรมการฯ รวม 5 ครั้ง และ จัดกิจกรรมโครงการพบปะผู้บริหารสื่อเพื่อหารือแนวทางแก้ไขปัญหาความอยู่รอดของสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเข้าพบผู้บริหารสื่อในเครือเนชั่น ผู้บริหารสื่อเครือสยามสปอร์ต ผู้บริหารสื่อเครือบางกอกโพสต์ และผู้บริหารสื่อเดลินิวส์ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดพิมพ์ การจัดส่ง พร้อมผลักดันรัฐบาลในเรื่องภาษีกระดาษ เพื่อลดต้นทุนการผลิตหนังสือพิมพ์ให้ “หนังสือพิมพ์ตายช้าที่สุด” กับโครงการอบรมและพัฒนาหนังสือพิมพ์ภูมิภาคสู่สื่อออนไลน์ เพื่อส่งเสริมให้สื่อภูมิภาคปรับตัวสู่สื่อออนไลน์ โดยเปิดโอกาสให้สื่อภูมิภาคจำนวน 10 ฉบับ สมัครเป็นสมาชิกผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ซึ่งสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ได้จัดสัมมนาให้ความรู้เพื่อพัฒนาหนังสือพิมพ์ภูมิภาคสู่สื่อออนไลน์ และโครงการสื่อกับโรงเรียนทางสังคม



ด้านคณะอนุกรรมการฝ่ายกิจการระหว่างประเทศ เดินหน้าสานต่อแผนการกระชับความสัมพันธ์ระดับทวิภาคีกับสภาการสื่อมวลชนอินโดนีเซีย และสภาการสื่อมวลชนเมียนมาเพื่อแลกเปลี่ยนการเยี่ยมชมและการเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานด้านกลไกกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชน จากนั้นก็มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วมว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันสื่อ ที่สำคัญ คณะอนุกรรมการฯ ยังประสบความสำเร็จในการขยายการกระชับความสัมพันธ์กับสภาการสื่อมวลชนติมอร์เลสเตถึงขั้น

มีการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมชมเป็นครั้งแรกและมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจของ 2 สภาฯ ด้วย



สำหรับคณะกรรมการชุดใหญ่ ของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ได้จัดประชุมทวิภาคีกับสภาสื่อมวลชนติมอร์เลสเต (Timor-Leste Press Council) ผ่านระบบออนไลน์ เมื่อช่วงเช้าวันที่ 26 พ.ย. 2563 ถือเป็นการประชุมทวิภาคีครั้งแรก นับตั้งแต่ลงนามสถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการเมื่อเดือนมิ.ย. 2562 โดยทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และผลกระทบที่มีต่อสื่อมวลชน รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงขององค์กรกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนทั้งสองประเทศ ต่อมาสภาการสื่อมวลชนไทย - อินโดฯ ประชุมประจำปีผ่านระบบออนไลน์ในช่วงบ่ายวันที่ 26 พ.ย. 2563

ส่วนการทำงานของคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 คือ การจัดประชุมรวมทั้งสิ้น รวม 36 ครั้ง และมีการพิจารณารับรองแนวปฏิบัติ 3 เรื่องคือแนวปฏิบัติเรื่องการเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับผู้มีชื่อเสียงความหลากหลายทางเพศ, ภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และภาพเกี่ยวกับผู้หญิง พิจารณารับรองการปรับแก้แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าว วิทยุและโทรทัศน์ไทย เรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน

แต่ตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และมีการแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างธรรมนูญสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. 2563 กับพิจารณารับรองข้อบังคับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ว่าด้วยวิธีการได้มาซึ่งคณะกรรมการ สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ พ.ศ. 2563 และจัดการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สมัยที่ 1 จากนั้นได้ส่งมอบการทำงานของกรรมการสมัยที่ 9 ให้คณะกรรมการสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ สมัยที่ 1 ■

สื่อสิ่งพิมพ์เสนอรัฐช่วยธุรกิจไปต่อ



กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ฯ สมัยที่ 9 เติบสายหรือผู้บริหารสื่อ 4 เครือใหญ่ ตามโครงการพบปะผู้บริหารสื่อเพื่อแก้ปัญหาความอยู่รอดสื่อสิ่งพิมพ์ เห็นพ้องต้องร่วมมือกันทั้งการผลิต การขายเพื่อลดต้นทุน เจรจหาช่องทางขายหนังสือพิมพ์ให้มากขึ้น พร้อมส่งเสริมคนรุ่นใหม่รักการอ่าน ชูแคมเปญ “หนังสือพิมพ์ไม่มีวันตาย”

ตลอดระยะเวลาดำเนินงานของกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 9 ปี 2561 - 2564 ผลงานหนึ่งที่ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ ที่นับวันจะล้มหายตายจากไปตามยุคสมัย คือการเดินหน้าส่งเสริมและพัฒนาการประกอบวิชาชีพในกิจการหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของคณะอนุกรรมการฝ่ายส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อ ที่มีความพยายามหาแนวทางและความร่วมมือจากสื่อเครือใหญ่ๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาความอยู่รอดของสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงการก้าวสู่การเป็นสื่อออนไลน์ ของสื่อส่วนภูมิภาคด้วย

เริ่มจากการนำคณะเข้าพบผู้บริหารสื่อในเครือเนชั่น ผู้บริหารสื่อเครือสยามสปอร์ต ผู้บริหารสื่อเครือบางกอกโพสต์ และล่าสุดเมื่อวันที่ 9 ธ.ค. 2563 นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ นำคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการพัฒนากิจการสื่อมวลชน เข้าพบผู้บริหารหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โดยมีนายปารเมศ เทระกุล กรรมการบริหาร และคณะร่วมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

สำหรับประเด็นการหารือได้เน้นไปที่ความร่วมมือทางธุรกิจว่าจะเป็นการร่วมมือในการจัดพิมพ์ การจัดส่ง พร้อมกับผลักดันรัฐบาลในเรื่องภาษีกระดาษ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตหนังสือพิมพ์ ให้ “หนังสือพิมพ์ตายช้าที่สุด” ขณะที่คนในวงการเอง รวมถึงนักวิชาการด้านสื่อฯ ก็ไม่ควรพูดตามกระแส ไปซ้ำเติม

ว่า “คนไม่อ่านหนังสือพิมพ์แล้ว” พร้อมกับเสนอให้ทำวิจัยว่า “สื่อกระดาษยังมีความจำเป็น หรือมีคุณค่าในการส่งเสริมการอ่านต่อสังคมไทย”

นอกจากนี้ บรรดาเอเยนซี หรือบริษัทประชาสัมพันธ์ ยังเห็นว่าหนังสือพิมพ์ยังมีจุดแข็งที่ลูกค้าเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ทางสังคม ดังนั้นจึงพยายามส่งข่าวประชาสัมพันธ์มาลงหนังสือพิมพ์โดยไม่ซื้อโฆษณา เราจึงต้องปรับรูปแบบการขายโฆษณาใหม่ โดยหนังสือพิมพ์อาจรวมตัวกันจัดทำเน็ตเวิร์คโฆษณา เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับเอเยนซีในการตัดสินใจซื้อโฆษณา

ด้านการช่วยเหลือผู้อ่าน มีการเสนอให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของหนังสือพิมพ์ โดยการลดหย่อนภาษี สำหรับผู้ซื้อหนังสือพิมพ์ เพราะที่ผ่านมารัฐบาลมีโครงการลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ซื้อหนังสือประเภทอื่น นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจุบันมีแผงขายหนังสือพิมพ์น้อยลง การหาซื้อหนังสือพิมพ์ยาก ซึ่งถือเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทำให้คนไม่อ่านหนังสือพิมพ์ โดยอาจแก้ไขด้วยการทำตู้ขายหนังสือพิมพ์ ลักษณะ Vending Machine วางตามจุดต่างๆ หรือการเจรจากับร้านสะดวกซื้อ “เซเว่น อีเลฟเว่น” ให้จัดมุมขายหนังสือพิมพ์ จะช่วยให้หนังสือพิมพ์อยู่รอดได้มากขึ้น

พร้อมกันนี้ได้เสนอให้สภาการหนังสือพิมพ์ฯ หารือกับกระทรวงศึกษาธิการเพื่อทำโครงการปลูกฝังให้เด็กอ่านหนังสือพิมพ์ โดยอาจปิดผนึกโครงการส่งเสริมการอ่านหนังสือพิมพ์ในโรงเรียน ดังที่เคยจัดมาแล้ว รวมทั้งขอให้ส่วนราชการต่างๆ เช่น กรมที่ดิน กศน. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รับหนังสือพิมพ์ไว้ให้ประชาชนที่มาติดต่อราชการได้อ่าน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจุบันสื่อออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดียจะเป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่ผู้บริโภคสื่อ แต่ก็ควรระวังไม่ให้กระแสโซเชียลมีเดียมาทำลายหนังสือพิมพ์ ดังนั้น หนังสือพิมพ์จะต้องไม่หยุดนิ่ง “ถ้าหยุดนิ่ง เท่ากับบอวันตาย” ดังนั้นจึงต้องเร่งปรับปรุงเนื้อหา Contents พร้อมเพิ่มกราฟิก จัดรูปแบบให้น่าอ่านเพื่อสนองตอบคนรุ่นใหม่ เพิ่มคุณค่าให้กับหนังสือพิมพ์ โดยอาจจัดแคมเปญ “หนังสือพิมพ์ไม่มีวันตาย” ซึ่งจะนำบุคคลสำคัญ ไม่ว่าจะ นายกรัฐมนตรี รองนายกฯ หรือนักธุรกิจใหญ่ๆ มาทำแคมเปญว่า “ผมอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน” เพื่อให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ยังมีความสำคัญ หนังสือพิมพ์ต้องมีสิ่งที่ไม่ได้ในสื่อออนไลน์ เช่น ข่าวที่ดีกว่า ลึกกว่า มีความน่าเชื่อถือกว่า จนทำให้คนต้องควักเงินซื้อหนังสือพิมพ์ ■

สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ เป็นองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองอย่างเป็นอิสระ เพื่อนำเสนอข่าวสารด้วยความรับผิดชอบบนพื้นฐานของจริยธรรม สนับสนุนการใช้สื่อเพื่อการรับรู้ข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พบเห็นการละเมิดร้องเรียนผ่านเว็บไซต์ www.presscouncil.or.th หรือ สแกน QR CODE

